

Weg met Urania

De Mercatortelescoop op La Palma

 Hilde Willemsen

IN ‘WEG MET URANIA’ halen we herinneringen op aan voorbije astroreizen. Nu er van verre reizen absoluut nog geen sprake is, blijven we deze keer dicht bij huis. Want de Mercatortelescoop op het Canarische Eiland La Palma, dat is toch eigenlijk een stukje Vlaanderen!

De Mercatortelescoop is een 1,2 meter spiegeltelescoop, gelegen op 2333 meter boven de zeespiegel. Hij wordt beheerd door het Instituut voor Sterrenkunde van de K.U.Leuven en werd gebouwd in de eerste jaren van dit millennium. De telescoop is operationeel sinds eind 2003 en wordt voornamelijk ingezet in het onderzoek naar asteroseismologie, zwaartekrachten en gammaflitsen.

De Mercatortelescoop staat daar niet eenzaam en alleen boven op die berg in La Palma!

Hij maakt deel uit van het Observatorio del Roque de los Muchachos (ORM), 1 van de 2 observatoria van het Instituto de Astrofísica de Canarias (IAC). De andere IAC-sterrenwacht bevindt zich op het buureiland Tenerife, bovenop de Teide-vulkaan (Teide Observatory, Izana). Samen met de grote observatoria in Chili en Hawaï behoren ze tot de absolute wereldtop voor sterrenkundige waarnemingen!

Het eiland La Palma heeft één van de beste sterrenhemels ter wereld, en dat heeft meerdere oorzaken! Ten eerste: de hoogte. La Palma is het steilste eiland ter wereld, wat maakt dat ondanks de kleine oppervlakte (729 km², dat is minder dan het arrondissement Antwerpen) het hoogste punt van het eiland zo’n 2423 meter hoog gelegen is! Daarnaast zijn er de klimatologische omstandigheden, met de

kenmerkende passaatwolken die meestal tussen 1000 en 2000 m blijven hangen waardoor de daarboven gelegen observatoria boven de wolken uitsteken. Ten slotte hebben de Canarische Eilanden een specifieke wetgeving die de kwaliteit van de hemel ondersteunt door strenge regels rond licht-, radio- en atmosferische pollutie en vliegverkeer.

In de periode 2000–2010 bezochten we La Palma meermaals, en natuurlijk stond er telkens een bezoek aan de Roque de los Muchachos én de Mercatortelescoop op het programma. Dankzij onze goede contacten met professor Christoffel Waelkens en Uranialid Conny Aerts, van het Instituut voor Sterrenkunde van de K.U.Leuven, konden we steeds genieten van een uitgebreide rondleiding. Daarnaast bezochten we naast de Mercatortelescoop telkens ook nog 1 of meerdere andere telescopen, o.a. de Grantecan (Gran Telescopio Canarias), met zijn 10,40 meter doormeter de grootste optische telescoop ter wereld!

Zelf waarnemen met de instrumenten van de sterrenwacht was uiteraard niet mogelijk. Maar naar de zon kijken met onze eigen meegebrachte kijker kon natuurlijk wel. Ook

's avonds voorzagen we steeds een waarnemessie met onze eigen telescoop bovenop de Roque de los Muchachos.

Naast deze astronomische topper heeft La Palma nog heel wat troeven voor natuurliefhebbers! Door het ontbreken van lange zandstranden en door het 'nattere' weer (veroorzaakt door het steile reliëf waartegen de vochtige oceaanolucht condenseert tot regenrijke wolken) is het, in tegenstelling tot buureilanden Tenerife en Gran Canaria, niet overspoeld door toeristen. Wandelaars halen hier hun hartje op maar ook op cultureel vlak valt er veel te ontdekken. Het is kortom een ideale astroteis-bestemming! ■

